

Ser o no ser Teatre Nacional: repensar institucions escèniques i sentit públic

Publicat per [Interacció](#) [1] el 27/04/2018 - 10:36 | Última modificació: 02/03/2026 - 11:29

La idea de “teatre nacional” posa en qüestió què significa representar una cultura i perquè aquesta designació no és només simbòlica sinó també política, social i pràctica.

Ara fa més de vint anys s'inaugurava oficialment el Teatre Nacional de Catalunya. L'onze de setembre de 1997 el president Jordi Pujol pujava el teló a una de les grans infraestructures culturals de finals dels anys noranta. El projecte va néixer envoltat d'una polèmica que no ha cessat. Des de llavors, l'equipament dissenyat per Ricard Bofill ha aspirat a ser el pal de paller del teatre català; això no obstant el sector sempre ha qüestionat la idoneïtat del projecte. A punt de tancar la temporada 2017-2018 el CoNCA presenta l'avaluació estratègica del teatre a fi de verificar-ne “la naturalesa dels processos i els resultats d'impacte en la societat”

Fins fa poc el TNC l'habitava el monstre de Frankenstein. L'equip d'autors de l'estudi, però, ha fet aflorar els altres “monstres” de la institució. De l'enfilall de conclusions que presenta l'avaluació, dividides en tres apartats (“De tipus organitzatiu”, “De tipus econòmic” i “Respecte de l'oferta i el contingut”) destaquem les observacions sobre l'excessiu aforament de la Sala Gran i les deficiències estructurals i tècniques de l'espai, en què no circula la veu. Al mateix temps, l'avaluació assenyala la preocupant dependència financera de la Generalitat de Catalunya, la poca representació en la programació de la pluralitat d'arts escèniques (el 80% és teatre de text), la manca de propostes per al públic jove, el feble impacte en el territori i l'absència del TNC dels circuits teatrals internacionals. En el capítol de fortaleses cal subratllar la transparència institucional, el compromís ètic, la política de preus i abonaments, els eixos temàtics, la centralitat de la visió patrimonial i les activitats complementàries.

Àngel Llacer i Joel Joan en un moment de l'espectacle dirigit per Carme Portaceli.

els ingredients següents, entre d'altres:

- la inclusió de la participació privada a través del mecenatge
- la definició de les línies programàtiques de la xarxa pública de teatres
- la creació d'una associació d'espectadors
- l'ús del finançament europeu per a la realització de projectes
- la intensificació del treball de base amb el públic
- l'augment de l'oferta de muntatges per al públic familiar
- l'organització de residències per a creadors i companyies
- la integració de joves professionals en tots els àmbits
- l'obertura al territori a través del treball amb teatres i companyies d'arreu

Però la reclamació amb més pes i sobre la qual pivoten la resta de propostes és l'increment de l'aportació pressupostària al sector cultural. Citem: "és ineludible augmentar el pressupost i, en conseqüència, la dotació pressupostària pública, per desenvolupar la funció pública que escau al TNC." En aquesta línia, Xavier Albertí ha [comparat](#) [2] el teatre que dirigeix amb la Bonlieu Scène nationale, el teatre d'Annecy, una agrupació de municipis francesos d'uns 160.000 habitants (encara que Albertí en comptés només 67.000). Segons el director del TNC, la seu del teatre català i aquest teatre regional tenen el mateix pressupost. Val a dir que els números que hem pogut consultar no ens permeten corroborar les seves afirmacions: el [pressupost del TNC](#) [3] ronda els 10 milions, mentre que el de la Bonlieu és, de mitjana, d'uns 6 milions. A tall de comparació, el Teatre-Auditori Sant Cugat compta amb aproximadament 1,2 milions [4] per a una població de quasi bé 90.000 ciutadans.

Si més no, el CoNCA atribueix a l'ens les missions següents:

- promocionar i mantenir viva la llengua
- recuperar, difondre i revitalitzar les tradicions teatrals catalanes
- actuar d'aparador escènic de caràcter nacional
- propagar les noves dramatúrgies del país
- introduir les tendències internacionals més destacades

- desenvolupar un programa paral·lel d'activitats socials, educatives i sectorials

Arran de la publicació de l'informe la premsa s'ha fet ressò de diverses reaccions. A banda de l'eterna pregunta sobre què han d'escenificar els [teatres públics i els privats](#) [5], Àlex Rigola va portar a col·lació la perspectiva de gènere en l'imminent relleu en la direcció dels dos grans teatres de Barcelona, el TNC i el Lliure. En un tuit que ha tingut força volada, Rigola comentava que ja seria hora que dues dones capitanejessin aquestes institucions. La resposta de la xarxa ha estat una pluja de noms de possibles candidates; [Andreu Gomila](#) [6] i [Laura Serra](#) [7] s'han afegit a la discussió amb els seves opinions. D'altra banda, l'Agrupación Señor Serrano ha presentat el seu [decàleg](#) [8] per dirigir (hipotèticament) el gran escenari del teatre català. Per tant, el debat segueix obert i el TNC ha de decidir si és o no és un teatre nacional.

DUES DONES PER DIRIGIR TNC I TEATRE LLIURE. Ara que s'acosta el final de la 2a legislatura d'Albertí i Pasqual, canviem les desigualtats de gènere en el teatre. Seria la primera vegada que hi hauria una dona dirigint els dos centres. Noves mirades. Ja els hi toca, no?

— Àlex Rigola ([@Alex_Rigola](#) [9]) [13 d'abril de 2018](#) [10]

Per acabar, us deixem amb dues preguntes: Qui hauria de dirigir el TNC després d'Albertí? Què hauria de programar el TNC?

Accés

Per a més informació, podeu consultar el document:

PDF [Avaluació estratègica Teatre Nacional de Catalunya \(2014-2016\)](#) [11]

Categories: Informe

Etiquetes: avaluació de polítiques culturals

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: planificació cultural

Etiquetes: equipaments culturals

- [12]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2018/teatre-nacional>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] https://www.ara.cat/cultura/Xavier-Alberti-reivindica-reformar-TNC_0_1999600041.html

[3] https://www.tnc.cat/uploads/20180423/Transparn_ncia.pdf

[4] <http://elcugatenc.cat/cultura/atres-fescamp-retallada-cultura-pessupost-municipal>

[5] https://www.economiadigital.es/ideas/teatro-publico-y-privado_547595_102.html

[6] <https://www.timeout.cat/barcelona/ca/noticies/qui-ha-de-dirigir-el-lliure-i-el-tnc-041318>

[7] https://play.ara.cat/opinio/trien-mana-als-teatres_0_2000199975.html

- [8] <https://www.timeout.cat/barcelona/ca/noticies/les-10-idees-de-lagrupacion-senyor-serrano-per-canviar-el-teatre-catala-021318>
- [9] https://twitter.com/alex_rigola?lang=ca
- [10] https://twitter.com/Alex_Rigola/status/984686327588360192?ref_src=twsrc%5Etfw
- [11] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/tnc_2018.pdf
- [12] <https://interaccio.diba.cat/node/7568>